

Автор: Иманова Гульдархан Елубаевна

Пән: Биология

Сынып: 8-сынып

Бөлім: Заттардың тасымалдануы

Тақырып: Ағзаның ішкі ортасы. (қан, лимфа, ұлпа сұйықтығы) және оның ағза тұрақтылығын ұстаудағы маңызы. Лимфа жүйесі.

Ағзаның ішкі ортасы. (қан, лимфа, ұлпа сұйықтығы) және оның ағза тұрақтылығын ұстаудағы маңызы. Лимфа жүйесі.	8.1.3.5 лимфа жүйесін және қан, ұлпа сұйықтығы мен лимфа арасындағы өзара байланысты сипаттау
---	---

Сабақ барысы

Сабақ кезеңдері	Жоспарланған іс-әрекет	Ресурстар
-----------------	------------------------	-----------

Ағзаның ішкі ортасы.(Қан, лимфа, ұлпа сұйықтығы)және оның ағза тұрақтылығын ұстаудағы маңызы. Лимфа жүйесі. (40 мин)

Сабақ мақсаты 8.1.3.5 - лимфа жүйесін және қан, ұлпа сұйықтығы мен лимфа арасындағы өзара байланысты сипаттау. Барлық оқушылар: Мәтінді оқып, мазмұнын түсінеді, гомеостаз туралы біледі, ағзаның ішкі ортасының құрамдас бөліктерін айқындайды. Оқушылардың басым бөлігі: Ағзаның ішкі ортасының құрамдас бөліктерінің құрамын, қызметін нақтылайды, салыстырады, ерекшеліктерін талдайды. Кейбір оқушылар: Ағзаның ішкі ортасының маңызын зерделеп, баға береді. Сабақтың құндылықтары: Зайырлы қоғам және жоғары руханият. Бағалау критерийлері Бағалау критерийлері: - Ағзаның ішкі ортасының құрамдас бөліктерін айқындау, гомеостаз терминінің мәнін ашу .Тілдік мақсат Тапсырма орындау барысында оқушылардың назарын ғылымилыққа аудару (мысалы, пән бойынша оқу мақсаттарына жету үшін қажетті терминология ментіркестері бар лексика) Language objective Тілдік мақсат Тапсырма орындау барысында оқушылардың назарын ғылымилыққа аудару (мысалы, пән бойынша оқу мақсаттарына жету үшін қажетті терминология ментіркестері бар лексика) Негізгі сөздер мен тіркестер: гомеостаз, қан,лимфа, ұлпа сұйықтығы, лимфоцит Сыныптағы диалог/жазылым үшін пайдалы тілдік бірліктер: Талқылауға арналған тармақтар: Қандаймүшелер арқылы сыртқы орта ағзаның ішкі ортасына қалай әсер етеді?Талқылап жауаптарыңды беріңдер. Сіз неліктен... екенін айта аласыз ба?Неліктенқан ағзаның ішкі ортасына жатады? Жазылым бойыншаұсыныстар:Ағзаның ішкі ортасының құрамдас бөліктерін, гомеостазтерминінің мәніндәптерге түсіру. Previous learning Алдыңғы білім:Биологиялық диктант«Дәрумендер» 1. Балық майында көп болатындәрумен/Д/ 2. Жетіспеуіненқұрқұлақ ауруы туындайтын дәрумен/С/ 3.Жетіспеуінен ақшам соқырауруы туындайтын дәрумен/А/ 4. Қанның ұюынақатысатын дәрумен/К/ 5.Жетіспеуі теріні құрғататын дәрумен/Е/ 6. Бери-бери ауруыныңтуындауына себепші дәрумен/В/ 7. Жетіспеуінен мешелауруы пайдаболатын дәрумен/Д/ 8. Қызанақ, сәбіздің құрамында болатындәрумен/А/Жоспар Жоспарланған уақыт Жоспарланған жаттығулар(төмендежоспарланған жаттығулармен қатар, ескертпелерді жазыңыз) PPlannedtimings Уақыт Planned activities Жоспарланған іс- әрекет ResourcesРесурстар Start Басы 5 min Greeting - Hello, everybody! How are you?Ұйымдастыру. Психологиялық ахуал. Сынып санамақ әдісі арқылы «Тепе-теңдік», «Тұрақтылық» топтарына бөлінеді. Әр топ өз атын сабақпенбайланыстырады. Ынтымақтастық атмосферасын тудыру: «Жағымды сөз»Балалар дөңгелене отырады. Жүргізуші оң жағынан бастап біріншіотырғанбалаға қарап: «-, маған сенің аққөңілді мінезің ұнайды», - дейді. --,рақмет» деп, келесі балаға бұрылып: «-, маған сенің әсем күлкің ұнайды», -дейді, одан әрі ---рақмет айтады да, келесі балаға бұрылады. Ең соңындажүргізушіге соңғы бала жағымды сөз айтады. «Жақсылық жасасаң, өзіңеқайтып келеді» деген сөзбен сабақты бастаймыз. Main Part Негізгі бөлім 30m 1.Оқулықпен жұмыс. «Мені түсін» оқыта үйрету ойыны Оқушылар мәтіндіоқиды да, түйінді сөздерін дәптерлеріне жазып алады. Мұғалімоқушылардың кітаптарын жабуын, қолдарына парақ пен қарындаш алып,осы мәтіннің негізгі ойын білдіретін 10 шақты сөз жазуларын сұрайды.Соңынан мұғалім парақтарды жинап алып, өзі алдын ала даярлаған түйіндісөздермен салыстырады. Кімде осы түпнұсқамен сәйкес келген сөздер көпболса, сол жеңімпаз деп танылады. Дескрипторлар: - Мәтінді толықмеңгеріп, ағзаның ішкі ортасының құрамдас бөліктерін анықтайды,гомеостаз терминінің мәнін ашады. - Қанды, лимфаны, ұлпа сұйықтығынсипаттап бере алады. - Қан, ұлпа сұйықтығы, лимфаның қызметінталдайды. Қан -Қызыл түсті, қажетті заттарды мүшелерге жеткізетінденедегі сұйықтық . Blood is a body fluid which delivers needed substances toorgans Плазма -Құрамында сумен қоректік заттар бар қанның сұйық бөлігіPlasma is the liquid part of blood which contains water and nutrients Қаназдық-Қандағы эритроциттер санының аз болуы Анемия -Малое количествоэритроцитов в теле Anemia a small amount of red blood cells in the bodyҚанформалық элементтері Форменные элементы крови Blood componentsЭритроцит -Оттегіні тасымалдайтын қанның қызыл жасушалары Эритроцит-Красные кровяные тельца которые транспортируют воздух Erythrocyte isred blood cells which carry oxygen Лейкоцит -Ағзаны қорғауға қатысатынқанның ақ жасушалары Лейкоциты -Белые кровяные тельца, которыезащищают организм Leukocyte is white blood cells which protect the organismТромбоцит -Қанның ұюына қатысатын қанның жасушалары Тромбоциты -Кровяные тельца, которые отвечают за свертываемость крови Platelet -Blood cells that are responsible for blood clotting Бір орында екі аяқтарыңдыбіріктіріңдер. Қолдарыңды түсіріңдер, арқаларыңды түзеңдер. Қолдарыңдыжоғары көтеріңдер, саусақтарыңды қысыңдар. Бүкіл денелеріңмен жоғары созылыңдар. Жоғары қарай созылғанла биік алма ағашын елестетіңдер.